

Sygn. akt – IX Ka 213/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9. lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w składzie:

Przewodniczący – S.S.O. Jarosław Sobierajski

Sędziowie: S.S.O. Mirosław Wiśniewski

S.S.O. Rafał Sadowski (spr.)

Protokolant – staż. Marzena Chojnacka

przy udziale Prokuratora Prok. Okręgowej w Toruniu Marzenny Mikołajczak,

po rozpoznaniu w dniu 9. lipca 2015 r.

sprawy **M. F.** – oskarżonego z art. 177§1 kk w zw. z art. 178§1 kk oraz z art. 178a§1 kk;

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego,

od wyroku Sądu Rejonowego w Chełmnie z dnia 23. grudnia 2014 r., **sygn. akt II K 5/13**,

I. zaskarżony wyrok w całości utrzymuje w mocy;

II. obciąża oskarżonego kosztami procesu w postępowaniu odwoławczym, w tym opłatą w kwocie 500 (pięciuset) zł.

/Mirosław Wiśniewski/ /Jarosław Sobierajski/ /Rafał Sadowski/

Sygn. akt IX Ka 213/15

UZASADNIENIE

M. F. został oskarżony o to, że:

I. 1 września 2012 roku w W. gm. C. kierował na drodze publicznej ciągnikiem rolniczym Belarus nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości, określonym w wyniku badania urządzeniem elektronicznym typu Alcotest na 0,86 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że podczepiony do ciągnika kultywator ścierniskowy wystawał poza oś jezdni w wyniku czego podczas manewru mijania doprowadził do zderzenia z prawidłowo jadącym pojazdem (...) o nr rej (...) kierowanym przez J. P., w wyniku czego w/w doznał obrażeń ciała w postaci złamania kręgu L1 odcinka lędźwiowego, licznych ciał obcych w postaci szkła w rogówce oka prawego i lewego, rany tłuczonyj głowy okolicy ciemieniowej prawej, stłuczenia obu podudzi co spowodowało naruszenie czynności narządów ciała tj. ruchomości kręgosłupa w odcinku lędźwiowym na czas powyżej 7 dni w rozumieniu Kodeksu Karnego

tj. o czyn z art. 177 § 1 kk w związku z art. 178 § 1 kk

II. 1 września 2012 roku w W. gm. C. kierował na drodze publicznej ciągnikiem rolniczym Belarus nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości, określonym w wyniku badania urządzeniem elektronicznym typu Alcotest na 0,86 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu

tj. o czyn z art. 178 a § 1 kk

Sąd Rejonowy w Chełmnie wyrokiem z dnia 23 grudnia 2014 roku (sygn. akt II K 5/13):

I. uznał oskarżonego M. F. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu w punkcie I aktu oskarżenia, tj. występku z art. 177 § 1 kk i art. 178 § 1 kk i za to na mocy art. 178 § 1 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 6 /sześciu/ miesięcy pozbawienia wolności;

II. na mocy art. 42 § 2 kk i art. 43 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 /trzech/ lat;

III. uznał oskarżonego M. F. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu w punkcie II aktu oskarżenia, tj. występku z art. 178a § 1 kk i za to na mocy art. 178 a § 1 kk i za to na mocy art. 178a § 1 kk wymierzył mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

IV. na mocy art. 42 § 2 kk i art. 43 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 /trzech/ lat;

V. na mocy art. 85 kk i art. 86 § 1 kk wymierzone oskarżonemu M. F. jednostkowe kary pozbawienia wolności łączy i w ich miejsce wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 /dwóch/ lat pozbawienia wolności;

VI. na mocy art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 5 (pięć) lat próby; zaś na mocy art. 73 § 1 kk oddał go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego;

VII. na mocy art. 85 kk i art. 90 § 2 kk wymierzone oskarżonemu M. F. środki karne łączy i w ich miejsce wymierzył oskarżonemu środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 /czterech/ lat;

VIII. na mocy art. 63 § 2 kk na poczet wymierzonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych zalicza okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 01 września 2012 roku;

IX. na mocy art. 71 § 1 kk wymierzył oskarżonemu M. F. karę 100,- /sto/ stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki w kwocie 20,- /dwadzieścia/ złotych;

X. na mocy art. 72 § 1 pkt 5 kk zobowiązuje oskarżonego M. F. do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu;

XI. na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej w punkcie IX wyroku kary grzywny zaliczył wobec oskarżonego M. F. okres rzeczywistego pozbawienia go wolności w okresie od dnia 01 września do dnia 02 września 2012 roku przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równy jest dwóm stawkom dziennym grzywny;

XII. zasądził od oskarżonego M. F. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 500,- /pięćset/ złotych opłaty sądowej, zwalnia go od kosztów sądowych, którymi obciąża Skarb Państwa

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając powyższy wyrok w całości.

Zarzucając mu obrazę przepisów postępowania, tj. art. 5 § 2 kpk, przez niepowzięcie przez Sąd uzasadnionych wątpliwości co do sprawstwa oskarżonego, pomimo że na takie wątpliwości wskazuje ocena materiału dowodowego, co mogło mieć wpływ na treść orzeczenia przez dokonanie błędnych ustaleń faktycznych w zakresie popełnienia przez oskarżonego czynu.

Ponadto również obrazę przepisów postępowania, tj. art. 170 § 1 kpk, przez niezasadne oddalenie wniosków obrońcy oskarżonego o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego sądowego R.S., a także wobec nieuwzględnienia

tego dowodu wniosku o opinię innego biegłego, co mogło mieć wpływ na treść orzeczenia przez dokonanie błędnych ustaleń faktycznych w zakresie popełnienia przez oskarżonego czynu.

W związku z powyższym skarżący wniósł o uchylenie przedmiotowego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Chełmnie do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy postanowił zaskarżony wyrok w całości utrzymać w mocy.

Sąd odwoławczy nie stwierdził obrazy przepisów postępowania, ani poprzez naruszenie zasady in dubio pro reo - art. 5 § 2 kpk, ani poprzez dokonanie niezasadnego oddalenia wniosków obrońcy oskarżonego o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego sądowego R.S.- art. 170 § 1 kpk.

Sąd Rejonowy w należyty sposób wykazał sprawstwo oskarżonego w zakresie czynu opisanego w punkcie I aktu oskarżenia, tj. występku z art. 177 § 1 kk i art. 178 § 1 kk., o czym świadczy rzetelnie przeprowadzona analiza materiału dowodowego, zamieszczona w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku.

Sąd I instancji uwzględniając zasady prawidłowego rozumowania oraz wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego stwierdził, iż należy odrzucić przedstawioną przez oskarżonego wersję wydarzeń i przyjąć za wiarygodne zeznania pokrzywdzonego J. P. oraz świadka B. P.. W przeciwieństwie do zeznań oskarżonego, to ich wersja znalazła potwierdzenie w przedstawionej przez biegłego z dziedziny techniki samochodowej i ruchu drogowego opinii.

W ocenie Sądu odwoławczego nie można było tej opinii odmówić mocy dowodowej, co szczegółowo i przekonywująco wykazał Sąd Rejonowy. Warto podkreślić, iż celem przeprowadzenia takiego dowodu jest rekonstrukcja faktycznego przebiegu zdarzenia drogowego. Biegły przeprowadzając analizę bierze pod uwagę wszystkie ujawnione okoliczności zdarzenia, w tym ma także na uwadze przeprowadzone przez Policję pomiary i sporządzone szkice w miejscu wypadku. W tym przypadku biegły stwierdził, iż „najbardziej prawdopodobną przyczyną zaistnienia zdarzenia było nieprawidłowe zachowanie kierującego ciągnikiem”, a „materiał dowodowy nie daje podstaw do wnioskowania o nieprawidłowym zachowaniu kierującego (...)”. Była to opinia obiektywna, jasna i pełna, a wnioski tego specjalisty znalazły potwierdzenie w zeznaniach pokrzywdzonego i jego żony. Dlatego w myśl art. 201 kpk nie ma nawet możliwości dopuszczenia jeszcze jednej opinii na te same okoliczności, ponieważ dotychczasowa opinia nie zawiera braków, o których jest mowa w tym przepisie. Biegły przekonywująco wyjaśnił przy tym, dlaczego jego opinia w zakresie wskazującym przyczynę kolizji drogowej nie jest kategoryczna i z czego jego zdaniem wynika „prawdopodobieństwo” spowodowania wypadku przez oskarżonego (nota bene sprawstwo czynu może stwierdzić wyłącznie sąd i biegły nie może wchodzić w jego kompetencje w tym zakresie!). Oczywiście, gdyby jedynym dowodem w sprawie była tylko ta opinia, to w jej świetle (wobec stwierdzenia prawdopodobieństwa sprawstwa) zaistniałaby wątpliwość przewidziana w art. 5§2 kpk. Ale opinia w pełni koresponduje z zeznaniami świadków zdarzenia, których zeznania jawią się jako w pełni wiarygodne. Świadcowie ci nie mają bowiem żadnego powodu by ewentualnie zeznawać fałszywie. Gdyby bowiem nawet założyć hipotetycznie wiarygodność wersji oskarżonego, to nawet w jej świetle pokrzywdzony nie mógłby być uznany sprawcą wypadku drogowego, bo oskarżony nie odniósł żadnych obrażeń. Poza tym, wersja oskarżonego jakoby pokrzywdzony jechał środkiem szosy wzdłuż jej osi jest nieprawdopodobna w świetle wskazań doświadczenia życiowego. Kierowcy pojazdów zasadniczo trzymają się bowiem swojego pasa ruchu nie przecinając osi jezdni – chociażby w trosce o własne bezpieczeństwo – zwłaszcza wówczas gdy z naprzeciwka zbliża się inny pojazd (co pokrzywdzony doskonale widział, bo ciągnik oskarżonego był oświetlony). Pokrzywdzony był trzeźwy (co ewentualnie mogłoby tłumaczyć tak nietypowe zachowanie na drodze); prowadził samochód tego dnia na dość długiej trasie i trudno sobie wyobrazić, by przez ten czas jechał niefrasobliwie środkiem szosy; można też wykluczyć (w świetle wyjaśnień pokrzywdzonego, który dokładnie opisał okoliczności poprzedzające kolizję, ale także w świetle zeznań jego żony) by pokrzywdzony zjechał ku środkowi drogi bo zasnął za kierownicą, czy też by jakaś przeszkoda na drodze zmusiła go do przekroczenia osi jezdni. Dlatego można wręcz stwierdzić, że opinii biegłego w tej sprawie nie jest niezbędna do przesądzenia winy oskarżonego – wystarczającą ku temu podstawę stanowią bowiem zeznania świadków. Opinia biegłego w sposób oczywisty natomiast podważa wersję oskarżonego, bowiem wynika z

niej niezbitcie – na podstawie śladów powypadkowych oraz pomiarów dokonanych przez biegłego – że w miejscu kolizji oskarżony nie mógł jechać kierowanym pojazdem w taki sposób, by maszyna rolnicza nie przekroczyła środka szosy, bowiem w tym miejscu było po prostu zbyt wąsko (z uwagi na bariery po obu stronach szosy).

W związku z czym należało stwierdzić, iż Sąd I instancji postąpił właściwie nie dopuszczając dowodu z uzupełniającej opinii biegłego sądowego R.S.. Skoro brak było podstaw do jej podważenia, a przeprowadzenie kolejnego dowodu prowadziłoby jedynie do przedłużenia postępowania, stanowiło to bezsprzecznie bezwzględną przesłankę oddalenia wniosku dowodowego, dlatego też działanie Sądu meriti należało uznać za uzasadnione.

Sąd Rejonowy postąpił również prawidłowo odmawiając waloru wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego, który w momencie zdarzenia znajdował się w stanie znacznej nietrzeźwości, w związku z czym miał ograniczoną zdolność percepcji i możliwość kontrolowania swoich reakcji w czasie jazdy ciągnikiem rolniczym, co znacznie podważyło prawdziwość jego twierdzeń. W szczególności mając również na względzie to, że jego opinia nie znalazła potwierdzenia w żadnym z pozostałych ujawnionych dowodów. W ten sposób podważona wiarygodność nie dawała podstaw ani do przyjęcia wersji przedstawionej przez oskarżonego za prawdziwą, ani do zakwestionowania w związku z tym opinii biegłego.

Podsumowując – wynikająca z zasady domniemania niewinności zasada in dubio pro reo ma zastosowanie wtedy, gdy pomimo przeprowadzenia wszystkich dostępnych dowodów, pozostają w dalszym ciągu nieusunięte wątpliwości – przy czym muszą to być wątpliwości sądu, a nie stron procesowych. W takiej sytuacji niedające się usunąć wątpliwości rozstrzygać należy na korzyść oskarżonego. Taka sytuacja nie miała zastosowania w niniejszej sprawie, gdyż przeprowadzone zostały wszelkie możliwe dowody, po których ujawnieniu nie stwierdzono występowania żadnych wątpliwości, z czym wiązałyby się konieczność rozstrzygnięcia w tym zakresie na korzyść oskarżonego.

Jego wina została więc w sposób obiektywny na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego wywieńczona, a zarzuty skarżącego przedstawione w apelacji nie dały podstaw do podważenia w sposób przekonywujący zaskarżonego orzeczenia. Udowadniając przy tym, że rzeczywiście sąd pominął dowody istotne dla rozstrzygnięcia o winie oskarżonego, że włączył do podstawy ustaleń dowody nieujawnione, że uchybił regułom prawidłowego logicznego rozumowania, że uchybił wskazaniom wiedzy lub życiowego doświadczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2015 r., sygn. akt II KK 8/15).

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylecia wyroku z urzędu, dlatego też został on utrzymany w mocy.

Na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 627 kpk i art. 8 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 4, art. 3 ust. 2 oraz art. 6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. Nr 49/83 poz. 223 ze zm.) zasądził od oskarżonego M. F. kwotę 500 zł (pięćset złotych) tytułem opłaty za drugą instancję i obciążył go wydatkami poniesionymi w postępowaniu odwoławczym.